

ΝΑΤΑΛΗΣ ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ

Ν. Σ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ὁ Νατάλης Πέτροβιτς, γιατί αὐτὸς ἦταν ὁ συγγραφεὺς τῶν δυὸ ἐκείνων μελετῶν, ἄνοιγε καινούργιους δρόμους, ἢ τουλάχιστον ἔδειχνε ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ ἀκόμη στὴ τοπικὴ ἱστοριογραφία πού ἤθελαν ψάξιμο, ἐνῶ ἡ ἀρχὴ γιὰ λαογραφικὴ μελέτη γινόταν πιά πραγματικότητα.

Ἀπὸ τότε, σὲ ὅλους τοὺς τόμους τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» πού ἀκολούθησαν ἔδιδε πάντα τὸ «παρόν», μὲ συμπληρώματα λαογραφικὰ πάνω στὴ Σερραϊκὴ διάλεκτο, γιὰ τὸ Βαροσι τῶν Σερρῶν, γιὰ τὸν πετροπόλεμο στὰς Σέρρας, μιὰ μονογραφία γιὰ τὴν Ἀμφίπολη καὶ στὸν τελευταῖο τόμο (τὸν Ε΄) γιὰ τὸ μοναστήρι τοῦ Προδρόμου, τὸν Γεννάδιο τὸν Σχολάριο καὶ τὸν Ἀἰ Γιώργη τὸν Κρουνερίτη.

Παρ' ὅλες τὶς ἀδυναμίες πού μπορεῖ νὰ βρῆ ἓνα «εἰδικό» μάτι σὲ ἐρασιτεχνικὰ ἔργα τοῦ εἴδους, οἱ μελέτες τοῦ Πέτροβιτς ἔχουν ἓνα κοινὸ καὶ βαρὺ χαρακτηριστικὸ: εἶναι ἔργα ἀγάπης γιὰ τὸν τόπο πού γεννήθηκε, ἀγάπης ἀσβυστης μισὸ καὶ παραπάνω αἰῶνα ἀπὸ τότε πού ἡ ταραχὴ τοῦ πρώτου Παγκόσμιου πόλεμου τὸν ἔστειλε στὴν Ἀθήνα.

Εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ τὸν δῶ λίγες ὥρες πρὶν τὸ μοιραῖο Σάββατο—τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς—στὴ φιλικὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ γραφείου τοῦ κ. Πέννα ὅπου κατέβηκε, παρὰ τὴν ἀδιαθεσίαν του, γιὰ νὰ βρεθοῦμε γιὰ λίγο.

Ὡχρὸς ἀλλὰ χροσούμενος πού τελείωνε τὶς ἀναμνήσεις του ἀπ' τὴν Ὀμηρεία στὴ Βουλγαρία, γιατί ὡς τώρα δὲν ἔχει γραφῆ τίποτε σχεδὸν γύρω ἀπ' τὸ σημαντικὸ αὐτὸ κεφάλαιο τῆς σύγχρονης ἱστορίας τῶν ἀνθρώπων πού ζοῦν σὲ τούτη δῶ τὴ πόλη καὶ πού οἱ γραφτὲς «Ἱστορίες» τῆς σταματοῦν στὴν Ἀπελευθέρωση τοῦ 1913.

Ἡ οὐράνια κλήση δὲν τὸ θέλησε νὰ τὶς δῆ τυπωμένες.

Ἔτσι, στὸν ἐπόμενο τόμο τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν», πού θὰ πρέπει νὰ εἶναι «χαριστήριος στὸν Πέτροβιτς», θὰ ἔχουμε τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦμε ἀπὸ μιὰ σκοπιὰ τί ἔγινε ἐδῶ στὰ ταραγμένα χρόνια 1913-1920.

Μὲ τὶς ἀναμνήσεις του αὐτὲς ἀνοίγει ἔτσι ἓνα ἀκόμη κεφάλαιο πού θὰ πρέπει νὰ συμπληρωθῆ πρὶν οἱ τελευταῖοι συνομίληκοί του ἀκολουθήσουν τὸ μονοπάτι πού πορεύεται τώρα ἐκεῖνος.

Οἱ λίγες αὐτὲς γραμμὲς εἶναι μιὰ προσωπικὴ ἀπότιση φόρου τιμῆς

σ' ένα «συνάδελφο», γιατί, όπως σημειώνω στον επίλογο των «Σκαπανέων της Σεραϊκής Ιστοριογραφίας και προβλημάτων της Ιστορίας των Σεραϊκών», οι τοπικές Ιστοριογραφίες γράφονται κατά γενικό κανόνα από μη ειδικούς, οι οποίοι αντικαθιστούν τους επαγγελματίες ιστορικούς σ' ένα σημαντικό τομέα όπως είναι η εκλαΐκευση και η διάδοσι τοπικών ιστορικών θεμάτων που βρίσκονται σε απόρσιτα ειδικά περιοδικά συγγράμματα κυρίως, που με υπομονή έρευνούν, προσφέροντας έτσι μια σοβαρή υπηρεσία στον τόπο τους, έχοντας μοναδική τους ικανοποίηση τη χαρά αυτής της υπηρεσίας. Τις περισσότερες φορές υπερακοντίζουν αυτή τη θέση με ανακαλύψεις σημαντικές και με συγγραφές αξιόλογες.

Τὰ παραπάνω ταιριαζουν απόλυτα στον άνθρωπο που έφυγε εύτυχισμένος μια και ξεπλήρωσε το παλιό κινέζικο ρητό που λέει :

«Κάνε ένα παιδι
φύτεψε ένα δένδρο
γράψε ένα βιβλίο».

Σέρρες, Νοέμβριος 1971.